

saa det kan blive fuldstændig oplyst for Offentligheden, hvorledes det hænger sammen med den Sag.

Det ærede Medlem kom saa ind paa, og det tog en ikke saa ganske ringe Del af hans Foredrag, den sociale Arbejdelovgivning, og hvem man kunde takke for de mange sociale Reforme i den sidste Tid. Han udtalte, at det i Virkeligheden var Arbejderne, man kunde takke for det, og jeg antager, at man frit kan oversætte dette ved at sige, at han mente, at det var Socialdemokratiet, som i første Række var Aarsag dertil. Det forekommer mig, at Logikken i høj Grad brister paa dette Punkt. Thi det vil jo sige, at naar Socialdemokratiet en Gang bliver Flertal i denne Sal og skal have Regeringens Tøjler, er det ude med dets Magt, thi det bliver i Virkeligheden efter det ærede Medlems Ord Mindretallet, som skal bestemme ikke alene, i hvilken Retning man skal marchere, men ogsaa, efter hvilket Maal man skal styre. Det forekommer mig, at hans Logik i allerhøjeste Grad brister paa dette Punkt.

Endelig kom det ærede Medlem med den Udtalelse, at for at komme ud af den Daarlighed, som har bredt sig paa mange forskellige Omraader, var det eneste Middel at gaa over til Socialismen. Men her forekommer det mig, man udmærket godt kan citere de Ord, der blev udtalte ved Finanslovbehandlingen sidste Aar — jeg antager, det staar i frisk Minde for de fleste af de ærede Medlemmer —, da det ærede socialdemokratiske Medlem fra Fredericia (L. Rasmussen) fremkom med en Udtalelse om, at man slet ikke vidste — hvad man selvfølgelig heller ikke ved —, hvorledes det vil se ud, naar den socialistiske Stat skal gennemføres. Man kan udmærket godt bruge mod det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds denne Partifælles Ord, idet han netop udtalte, at det hele skulde være en organisk Udvikling, noget, der altid er blevet hævdet fra Venstres Side, og noget, vi fremdeles ville hævde. Hvorledes det vil komme til at se ud i Danmark og Staterne i Almindelighed om 100 eller 200 Aar, interesserer os mindre, end det interesserer os at faa saadanne Reforme gennemførte, som bi-

drage til, at det gaar fremad i de nærmeste Tider. Det ærede Medlem kender selvfølgelig meget bedre end jeg Socialismens Historie og ved, at der gennem Tiderne, Aarhundreder tilbage, af forskellige humanitæns tænkende Mænd er blevet forsøgt paa at omsætte den i Teori saa skønne socialistiske Fremtidsstat i Praksis, men at det altid er faldet fortrydeligt ud.

Jeg tror, som sagt, at vi maa holde paa den organiske Udvikling, og hver eneste Lov — f. Eks. de sociale Love — af Betydning, som er bleven gennemført her, er i Virkeligheden af en saadan Natur, at den bidrager til, at Samfundet omskabes ikke saa ganske lidt. Det er rigtigt, hvad det ærede Medlem udtalte, at man kan sige, at Samfundet dør, og Samfundet vokser hver eneste Dag, som gaar. Det er aldeles sikkert, at hver eneste Lov af nogen Betydning, vi vedtage her, bidrager til, at Samfundet baade dør og vokser, det kommer ind i lidt ændrede Tilstande. Man har aldrig fra vor Side staaet og vil forhaabentlig heller aldrig komme til at staa imod Arbejderne. Tværtimod indrømme vi fra Venstres Side og have altid indrømmet, at vi i høj Grad ere interesserede i, at Byarbejderne faa saa god Løn som muligt. Jeg tror ogsaa, man kan henpege paa mange gode Reforme, som netop Venstre har medvirket til i de senere Aar. Der er en Tanke, jeg tidt har tænkt, og man kan godt udtale den — om man ikke netop kunde mildne Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere især i Byerne ved at indføre det Forhold, at Arbejderne blev interesserede i Bedriften. Der kan nemlig føres et ganske nøjagtigt Regnskab over de forskellige Fabrikvirksomheder, og det vilde, efter min Mening, være i høj Grad tiltalende, om de Arbejdere, som ere beskæftigede i de forskellige Industrigrene, kunde blive delagtige i det Overskud, som fremkommer. De vilde derved faa en meget forøget Interesse i, at hele Virksomheden udvikler sig paa en fuldgod Maade. Det er den Slags Ting, som nu forsøges i Landbruget, hvor det overhovedet kan lade sig gøre. Med Hensyn til Pasning af Kreaturer og Malkning er man f. Eks. kommen ind paa, at vedkommende, som over-